

NORDHUSAN BARNEHAGER

ÅRSPLAN 2020-2023

Gylne øyeblikk

JEG SER DEG

JEG HAR TID TIL DEG

JEG GIR DEG OMSORG

Barnely barnehage, Hagebyen barnehage, Bergseng barnehage, Froskedammen barnehage og Ervik barnehage

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

INNHALDSFORTEGNELSE		
	Presentasjon av Nordhusan barnehager Innledning Plandokument	s. 3-5
Kap. 1	Barnehagens verdigrunnlag og pedagogisk grunnsyn 1.1. Visjon og verdier i Nordhusan barnehager 1.2. Mangfold og likestilling	s. 6-8 s. 9
Kap. 2	Ansvar og roller 2.1. Nordhusan som lærende barnehage	s. 9 s. 10
Kap. 3	Barnehagens formål og innhold ✚ Omsorg ✚ Lek ✚ Danning ✚ Livsmestring og helse ✚ Læring ✚ Sosial kompetanse – vennskap og fellesskap ✚ Kommunikasjon og språk ✚ Samiske barnehager	s. 11-14 s. 11 s. 11 s. 12 s. 12-13 s. 13 s. 13 s. 14 s. 14
Kap. 4	Barns medvirkning	s. 15
Kap. 5	Foreldresamarbeid	s. 16
Kap. 6	Overganger ✚ Tilvenning ✚ Første gang i barnehagen som 1- 2 åring ✚ Ny avdeling/ base ✚ Overgang mellom barnehage og skole	s. 17 s. 17 s. 17 s. 18 s. 18
Kap. 7	Barnehagen som pedagogisk virksomhet ✚ Planlegging ✚ Vurdering ✚ dokumentasjon	s. 19 s. 19 s. 19-20 s. 20
Kap. 8	Barnehagens arbeidsområder	s. 21
Kap.9	Barnehagens fagområder ✚ Fagområdene under et måltid ✚ Kommunikasjon, språk og tekst ✚ Kropp, bevegelse, mat og helse ✚ Kunst, kultur og kreativitet ✚ Natur, miljø og teknologi ✚ Antall, rom og form ✚ Etikk, religion og filosofi ✚ Nærmiljø og samfunn	s. 22-30 s. 22 s. 23 s. 24-25 s. 26 s. 27 s. 28 s. 29 s. 30
10	Minoritetspråklige barn og familier	s. 31
11.	Harstad som realfagskommune	s. 31
12	Digitalpraksis i Nordhusan barnehage 12.1. Progresjonsplan for digital praksis	s. 32 s. 33
13	Trafikksikker barnehage	s. 34
	Miljøfyrtårn Matvettregler	s. 35 s. 36
14.	Personalsamarbeid	s. 37
15.	Tverrfaglig samarbeid 15.1. Andre samarbeidspartnere	s. 38-39

**VELKOMMEN TIL NORDHUSAN BARNEHAGER
5 BARNEHAGER
MED FELLES LEDELSE**

Harstad kommune omorganiserte sine barnehager høsten 2017, og det ble etablert 4 enheter som omfatter alle de kommunale barnehagene.

Nordhusan barnehager består av 5 barnehager med rundt 50 årsverk og 231 korrigerte barnehageplasser. Enheten ledes av enhetsleder og 3 avdelingsledere.

Enhetsleder: Heidi Aschenberg Johnsen- heidi.johnsen@harstad.kommune.no Tlf. 974 63 100

Avdelingsleder: Linda Knutsen- linda.knutsen@harstad.kommune.no
(Hagebyen og Bergseng) Tlf. 952 52 643 Stedfortreder for enhetsleder

Avdelingsleder: Marianne Valnes Anthonsen – marianne.anthonsen@harstad.kommune.no
(Barnely og Ervik) Tlf. 957 21 991

Avdelingsleder: Hilde Eliassen – hilde.eliasen@harstad.kommune.no
(Froskedammen) Tlf. 950 85 609

 BARNELY BARNEHAGE

Barnely ligger i sentrum, ved Harstad kirke

Det er en 3 avdelingsbarnehage med 44 korrigerte plasser fra 0 til 6 år.

Barnehagen er pr. nå organisert med en småbarnsavdeling 0- 3 år, og to avdelinger fra 3- 6 år

 HAGEBYEN BARNEHAGE

Hagebyen ligger i Hagebyen

Det er en 3 avdelingsbarnehage med 45 korrigerte plasser fra 0 til 6 år.

Barnehagen er pr. nå organisert med en småbarnsavdeling 0- 3 år, og to avdelinger fra 3- 6 år.

 BERGSENG BARNEHAGE

Bergseng barnehage ligger på Bergseng, og er nabo med Froskedammen barnehage.

Det er en 2 avdelingsbarnehage med 36 korrigerte plasser.

Barnehagen pr. nå er organisert med en småbarnsavdeling 0- 3 år, og en avdeling fra 3- 6 år.

 FROSKEDAMMEN BARNEHAGE

Froskedammen ligger også på Bergseng, nært Bergseng barnehage.

Den er en basebarnehage med 60 korrigerte plasser fra 0 til 6 år.

Barnehagen er pr. nå organisert med 2 baser med 12 barn pr. base, fra 0 – 3 år og 2 baser med 18 barn fra 3- 6 år.

 ERVIK BARNEHAGE

Ervik barnehage ligger i Ervik, i lokalene til tidligere Ervik skole.

Ervik barnehage 36 korrigerte plasser og er pr. nå organisert med 9 plasser fra 0- 3 år, og 18 plasser fra 3- 6 år.

Ervik barnehage har en friluftprofil for de eldste barna.

INNLEDNING.

Nordhusan barnehager er en lærende barnehage med felles pedagogisk grunnsyn, verdier og visjon. Samtidig er hver barnehage unik med sine tradisjoner, tema, dagsrytme og ukerytme.

Vi har en stor personalgruppe med bred og variert kompetanse som vi i en lærende barnehage vil dele; lære av hverandre og utveksle tanker og ideer.

Vi er i kontinuerlig utvikling og forbedring og ønsker en tett og åpen dialog med foresatte.

Som kommunal barnehage er vi underlagt kommunale prosedyrer og planer som virksomhetsplan og driftsplan. Vi har et tett samarbeid med de andre kommunale barnehagene, barnehagesjef, fagstab og kommunalsjef for oppvekst.

Vi følger kommunes pedagogiske utviklingsarbeid der dialogsamlinger og nettverk er arena for faglig kompetanse, og deling av erfaringer, ider og kompetanse i tråd med at Harstad er en lærende organisasjon.

Harstad er en språk – og realfagkommune og dette har vært tema på dialogsamlingene. I tillegg har Harstad kommune iverksatt tett samarbeid mellom kommunale/ private barnehager og skolene, for å sikre en god overgang mellom barnehage og skole.

Nordhusan barnehager er godkjent som Miljøfyrtårn og Trafikksikker barnehage.

Vi oppretter FB profil høsten 2020 og vil linkes opp mot hjemmesiden til Harstad kommune.

Mål

- dokumentere vårt pedagogiske arbeid, knyttet til visjon og Rammeplan 2017.
- dele gylne øyeblikk
- bli kjent med Nordhusan barnehager

Vi følger retningslinjer for bruk av sosiale media for Harstad kommune, og krav til personvern.

Harstad kommune har stort fokus på frisknærvær i de kommunale barnehagene med et tett samarbeid med arbeidslivsenteret. Arbeidslivsenteret leder et kompetanseløft for enhetsledere, avdelingsledere og pedagogiske leder, der også forbundene – Fagforbundet, Delta og utdanningsforbundet – deltar med representanter både internt i barnehagene og eksternt på overordna nivå.

Nordhusan har egen strategi for et godt arbeidsmiljø.

PLANDOKUMENT

Driftsplan

Felles kommunal plan for alle enhetene i Harstad med fire hovedtema; tjenester/bruker, organisasjon, samfunn og økonomi.

Barnehagesektoren har 4 felles resultatmål.

- Full barnehagedekning
- God kvalitet i barnehagene
- God måloppnåelse for alle barn i samsvar med Barnehageloven og Rammeplan
- Gode utviklingsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem

Driftsplanen inneholder målekart og handlingsplan for eksterne og interne mål, knyttet opp mot hovedtemaene, og er et arbeidsdokument for ledelsen i barnehagen, og i Harstad kommune.

Strategi for et godt arbeidsmiljø i Nordhusan barnehager

Mål: I Nordhusan skal ledelsen og alle ansatte forplikte seg til å være en pådriver for et godt arbeidsmiljø med kollegial atferd, inkludering og imøtekommenhet.

Årsplan

Årsplanen er et arbeidsdokument for personalet i planlegging, gjennomføring og evaluering av det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Den skal også gi foresatte, barnehageeier og andre samarbeidspartnere informasjon om barnehagens pedagogiske innhold og arbeid.

Årsplanen fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Årsplan del 1. er en overordna plan for Nordhusan barnehage. og deles ut 1 gang. Ved eventuelle endringer oppdaterer vi fortløpende.

Her synliggjør vi hva barnehageloven og rammeplanen setter som krav for barnehagens drift og innhold. Vi viser til sentrale og kommunale føringer som alle barnehagene skal jobbe etter, og her vil dere finne det som er felles for Nordhusan barnehager.

Planen er bygd opp etter kapitlene i Rammeplanen og i tillegg sier planen noe om personalsamarbeid, interne og eksterne samarbeidspartnere, og egne satsninger i Nordhusan barnehager og Harstad kommune.

Periodeplaner.

Vi deler barnehageåret i 4 til 5 perioder med egen periodeplan.

Pedagogiske ledere utformer denne planen i samarbeid med assistenter/fagarbeidere og avdelingsleder.

Den tar utgangspunkt i Rammeplan, satsningsområder i Harstad kommune og årsplan del 1.

Personalet må bruke både årsplan del 1 og Rammeplan i sine planer, tema og aktiviteter.

Her vil dere få kjennskap til arbeidsformer, metoder, tema og planer som det arbeides med gjennom året på de ulike avdelingene, knyttet opp mot vår visjon og satsningsområder.

Planene er tilpasset barns alder og utvikling, og kan dermed variere.

De ulike avdelingene/ basene sender i tillegg ut ukeplaner/ månedsplaner.

Infohefte, deles ut hver høst, og for nye familier som kommer i løpet av året.

Inneholder:

- informasjon om personal, barnegruppen, dagsrytme og ukerytme.
- Praktisk info om åpningstid, ferie, m.m.
- Telefon nummer til hver avdeling, pedagogisk leder og avdelingsleder
- planleggingsdager
- Bursdagsfeiringer m.m.

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, heretter kaldt Rammeplan 2017.

Rammeplanen er en forskrift i barnehageloven som omhandler barnehagens innhold og oppgaver, og fastsetter utfyllende bestemmelser innen for dette. Rammeplan gir klare føringer på hvordan man i samarbeid med foresatte skal ivareta barnets behov for omsorg, lek, læring og danning som grunnlag for en allsidig utvikling.

PEDAGOGISK GRUNNSYN I NORDHUSAN BARNEHAGER

1. Barnehagens verdigrunnlag

Rammeplan, kapittel 1. (s. 7-12)

«barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid.»

Barnehagene skal bygge på verdier som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til.

- FNs konvensjon om barns rettigheter – barnekonvensjonen
I Nordhusan skal hver barnehage markere FN dagen, med å velge seg ut et tema knyttet barnekonvensjonen som ramme rundt dagen.
- ILO- konvensjon om urfolk og stammefolk i selvstendige dager

1.1. Visjon og pedagogisk grunnsyn i Nordhusan barnehager.

Nordhusan har et felles **pedagogisk grunnsyn** som gir retningslinjer for hvilke holdninger og verdier som skal prege vårt arbeid, og det skal være et styringsredskap for å nå våre mål i arbeidet med barn, foresatte og personal.

Alle ansatte skal ha et bevisst syn på barn og barndom.

Hvilket syn vi har på barn og barndom, hvordan vi utøver voksenrollen ut fra dette og hvordan vi jobber for å fremme god og riktig utvikling for barn sier noe om vårt pedagogiske grunnsyn.

Dette er nedfelt i vår visjon **«Gylne øyeblikk», jeg ser deg – jeg har tid til deg – jeg gir deg omsorg.**

Gylne øyeblikk handler om de gode møtene med alle barn i hverdagen, på turer og i aktiviteter og tradisjoner.

Det handler om at vi skal knytte gode relasjoner til hvert enkelt barn og gi en trygg og god omsorg i vårt møte med barna, som er en forutsetning for læring og inkludering. Den handler om det gode samspill der barna lærer og utvikler seg i et sosialt fellesskap.

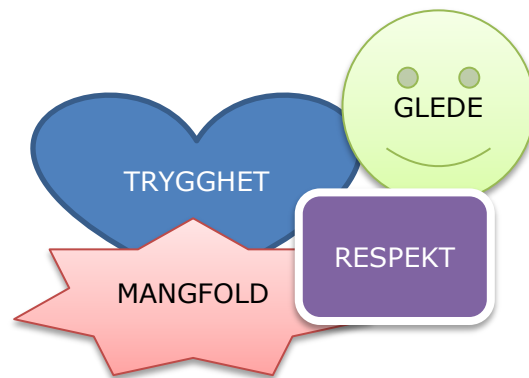
Det er en verdibasert visjon som favner de grunnleggende verdiene i kristen og humanistisk arv og tradisjon, som rammeplanen og barnekonvensjonen krever vi skal følge.

Disse verdiene kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og er forankret i menneskerettigheter.

Jeg ser deg	Jeg har tid til deg	Jeg gir deg omsorg
«I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for» Rammeplan s. 19. Hvert barn skal oppleve omsorg, trygghet, og tilhørighet. De skal få et tilrettelagt tilbud ut fra sin utvikling og behov. Vi skal legge til rette for læring og utvikling etter rammeplanens intensjoner. De skal ha mulighet for medvirkning i sin hverdag i barnehagen. Vi skal se når de er glad og trygg, men også hvis de ikke har det bra og er utrygg. Vi skal kjenne enkeltbarnet så godt at vi kan se endringer og forstå deres adferd og handlinger. Ingen skal oppleve mobbing, uten at det blir avdekket og at personalet setter i gang tiltak. Vi har plikt til å se bekymringsverdige forhold rundt et barn og vi har plikt til å melde videre til politi og barnevern ved alvorlige bekymringer. Vi skal ta på alvor det barn forteller til oss, gjennom ord eller handlinger.	«Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidig utvikling, individuelt og i gruppe» Rammeplan s. 37. Gjennom dagsrytme, struktur og organisering skal vi skape rom for tid til deltakelse sammen med hele barnegruppen og i smågrupper med enkelt barn. Å se enkeltbarnet handler om å vise omsorg, møte dem med et smil og vise at man er glad for å se dem. Å kjenne dem som individ; hva de liker, ikke liker, hva de er god på og hva de trenger å øve på. Og vi skal kjenne hvor de kommer fra og deres nærmeste familie og venner. Vi skal være lydhør og ta innspill fra barn, og legge til rette for gode samspillsituasjoner. Vi skal legge til rette for og skjerme barns frilek, og vi skal på lik linje delta i lek og være gode lekekamerater og forbilder. Vi skal skape gyldne øyeblikk hver dag gjennom, relasjon, dialog, lek og aktiviteter sammen med barna.	«Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring» Rammeplan s.19 Hvert barn skal bli møtt med omsorg og respekt. Alle skal oppleve en god hand å holde i og et godt fang å sitte på. De skal oppleve at personalet er glad i dem og god til å prioritere et godt nærvær. Å være glad i handler om oppmerksomhet, innlevelse og troverdig kontakt. De skal oppleve at det er like grenser for alle, og alle behandles rettferdig, fra personalet og i barnegruppen

Høsten 2019 har personalet i alle barnehagene i Nordhusan deltatt i en øvelse med å rangere verdier som er viktig for dem, og hvilken forståelse de har for disse verdiene. Gjennom denne prosessen har vi valgt ut **4 verdier som spesielt skal fremheves** i vårt pedagogiske grunnsyn og visjon, og skal være førende for vårt møte med barnet.

RESPEKT

Personalet skal se barnet som individ og ha forståelse og innlevelse for barnets opplevelser, følelser, mestringer og utfordringer.

Personalet skal møte barnet på deres nivå, anerkjenne følelser og skal prioritere tid til å lytte på hva barnet uttrykker.

Personalet skal knytte gode relasjoner og være tilstedeværende i barnets liv i barnehagen.

TRYGGHET

Personalet skal gjennom respekt og anerkjennelse knytte gode relasjoner med alle barn, og være til stede i hverdagsrutiner, lek og aktiviteter.

Personalet møter barn med smil og glede for å se dem hver morgen.

Personalet har kompetanse på at anerkjennelse, tilstedeværelse, omsorg og forutsigbarhet er viktige stikkord for barns trygghet.

MANGFOLD

Personalet viser anerkjennelse for likheter og ulikheter.

Personalet utøver respekt, likeverd og åpenhet i møte med barnet, foresatte og kollegaer.

Personalet viser engasjement, tilstedeværelse og at de bryr seg som barnet, foresatte og kollegaer.

GLEDE

Personalet legger til rette for at hverdagen for barn skal være preget av trygghet og gode opplevelser.

Personaler er åpne, positive og delaktig i lek og aktiviteter.

Personalet er rause med oppmerksomhet, ros, entusiasme og latter sammen med barna.

Personalet deltar i lek og aktiviteter, som skal gi barna gode og morsomme opplevelser i hverdagen.

Personalet skaper gylne øyeblikk i samspill med barnet.

Vårt pedagogiske grunnsyn skal kontinuerlig ses opp mot vår visjon, ny forskning og kunnskap om barn og deres utvikling, og personalet skal jevnlig reflektere sammen og konkretisere sitt pedagogiske grunnsyn.

1.2.Mangfold og likestilling

«barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt.» Rammeplan s.9

«Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn» rammeplan s. 10.

Alle barn som går i barnehagen skal ha en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek.

I Nordhusan skal barn få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.

- Vi skal ha fokus på å lære av hverandre
- Fremme nysgjerrighet og toleranse for likheter og forskjeller
- Alle skal bli sett og anerkjent for den de er
- Hvert barn skal følges opp ut fra deres egen kulturelle og individuelle forutsetninger
- Vi skal synliggjøre variasjoner i verdier, religion og livssyn
- Vi skal gi barn opplevelser og erfaringer lokalt, nasjonalt og internasjonalt.
- Vi skal synliggjøre mangfold i familieformer og alle skal få sin familie speilet i barnehagen.
- Vi skal ha bilder, sanger, litteratur og tema gjennom året som speiler mangfoldet i vår barnehage, og vårt samfunn.

2. ANSVAR OG ROLLER.

Rammeplan, kapittel 2.

«Barnehageeier og alle som arbeider i barnehagen skal sammen bidra til å oppfylle målene og kravene i rammeplanen med utgangspunkt i sine erfaringer og sin kompetanse» Rammeplan s.15

I Harstad kommune er det avdelingslederne som utøver styrefunksjonen i henhold til barnehageloven. Styrer har det overordna ansvaret i barnehagen, pedagogisk, personaloppfølging og administrative oppgaver, og ansvar for at det pedagogiske arbeidet følger barnehageloven og rammeplanen.

«Styreren leder og følger opp arbeidet med planlegging, dokumentasjon, vurdering og utvikling av barnehagens innhold og arbeidsmåter og sørger for at hele personalgruppen involveres.»

Rammeplan s.16

I Nordhusan leder avdelingslederne personalmøtene, ledermøtene og deltar på avdelings – og basemøtene, som et verktøy for å utøve sitt ansvar etter rammeplanen og for å involvere hele personalgruppen.

Pedagogisk leder skal iverksette og lede det pedagogiske arbeidet. De leder arbeidet med planlegging, gjennomføring, dokumentasjon, vurdering og utvikling av arbeidet i barnegruppen og med personalet på sin base/ avdeling.

«Den pedagogiske lederen skal veilede og sørge for at barnehageloven og rammeplanen oppfylles gjennom det pedagogiske arbeidet.» Rammeplan s. 16.

2.1 Nordhusan som en lærende organisasjon

For å oppnå intensjonen i Rammeplanen må barnehagen være en lærende organisasjon, som har fokus på kvalitet og kontinuerlig forbedring og utvikling.

Alle barnehagene i Harstad kommune har en felles strategi for lærende organisasjoner med utgangspunkt i definisjon fra stortingsmelding 30 – kultur for læring.

«En lærende organisasjon er en organisasjon som utvikler, forvalter og tar i bruk sine kunnskapsressurser slik at virksomheten totalt blir i stand til å mestre daglige utfordringer og etablerer ny praksis når det blir nødvendig»

Kjennetegn på en lærende barnehage i Nordhusan skal være pedagoger som:

- Setter i gang og leder refleksjons- og læringsprosesser
- Ledelse av utviklings – og endringsprosesser
- Systematisk vurdering av egen praksis i forhold til Rammeplanens intensjoner.
- Stimulere de ansatte til å se ting på nye måter
- Styrke fellesskapet gjennom målrettet arbeid og bevisst metodebruk
- Utviklingsorientert
- Barn og foreldre tas med i planlegging
- Synliggjør den pedagogiske ledelse. Det skal ses og høres på lekeklassen, på oppslagstavla, i materialvalg og i innredning. Du merker den i barns lek og samværsformer, og i foreldrenes delaktighet og engasjement.
- Et resultat av en felles innsats mellom pedagogene, avdelingsleder og enhetsleder som trer frem

Og hele personalet skal:

- Være engasjert i å skape og dele kunnskap om hvordan de best kan nå barnehagens mål.
- Utforske hvordan man kan lære sammen
- Ha kritisk tilnærming og vurdering, deltakelse og medvirkning
- Ha god innflytelse på egen jobb og barnehagens utvikling
- Være gode på medvirkning
- Jobbe for fellesskapsfølelse
- Ha forventninger i kollegiet til å gjennomføre arbeidsoppgaver best mulig
- Ha fokus på å nå målene i barnehagen
- Ha forventninger om at man planlegger og vurderer arbeidet sammen
- Ha forventninger om kontinuerlig fornyelse og refleksjon
- Være gode på kunnskapsdeling

3. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD.

Rammeplan kapittel 3.

«Barnehagens samfunnsmandat er, i forståelse med hjemmet, å ivareta barns behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning.» *Rammeplan s. 7.*

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.»

«Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.» *Rammeplan s. 19.*

3.1 Pedagogisk innhold i Nordhusan barnehager

Omsorg

«Omsorg er en forutsetning for barns trygghet og trivsel og for utvikling av empati og nestekjærlighet.» *Rammeplan s. 19*

Personalet skal gi barn mulighet til å utvikle tillit til seg selv og arbeide for et miljø som gir barna erfaring i både å få og gi omsorg til andre.

Gjennom vår visjon skal vi ha fokus på omsorg mellom personal og enkeltbarnet og mellom barn.

Visjonen sier noe om hva Nordhusan legger vekt på som et omsorgsfullt personale;

-hvert barn skal bli møtt med omsorg og respekt

-alle skal oppleve en god hand å holde i, og et godt fang å sitte på.

-personalet knytter relasjon og prioriterer tilstedeværelse med hvert barn.

-personalet jobber for å møte barnet med oppmerksomhet, innlevelse og troverdighet.

Lek

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes». *Rammeplanen s.20*

Lek og samhandling med andre legger grunnlaget for læring, språkutvikling, sosial utvikling og danning.

Leken styrker barns fantasi og skaperevne, den gir egne og felles opplevelse, minner og glede.

Gjennom leken bearbeider barn opplevelser, utvikler forståelse av sammenhenger og lærer regler for samspill med andre.

Å delta i leken og å få venner skaper trivsel og mening i barnehagen. Ved å late som går barnet inn i sin egen forestillingsverden, tar andres perspektiv og gir form til tanker og følelser.

I Nordhusan kommer lekens betydning til syne gjennom:

- rikelig tid til lek hver dag

- gode vilkår for lek, vennskap og barns egen kultur

- inspirere til skaperglede og livsutfoldelse – « gylne øyeblikk» -

- det fysiske miljøet ute og inne legger til rette for variert lek

- barna opplever at de har venner og gode lekekamerater

- personalet skal være aktive lekekamerater både spontant og planlagt

- personalet skal benytte leken som arena for å knytte relasjoner og gi trygghet og omsorg

- skal være tilgjengelig for å støtte, inspirere og oppmuntre i barnas lek

- være fleksible og i størst mulig grad å verne om leken.

Danning

«Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverden.» Personalet skal bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Rammeplan.s.21

Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene og med andre.

Danning i barnehagen skal forankres i verdiene i Rammeplanen og i visjon for Nordhusan barnehager. Barnehagen skal gjennom gode prosesser legge til rette for barnets evne til å handtere livet, gjennom å utvikle evnen til å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverden, og til å se seg selv som et verdifullt medlem av et større fellesskap. Danning handler om utvikling, læring, omsorg, oppdragelse og sosialisering.

I Nordhusan barnehager jobber vi med og legger til rette for at alle avdelingene skal være gode arenaer for danning.

Dette vil si at hverdagen skal være preget av omsorg, lek og læring i samspill med andre barn og med personalet.

Barna skal få allsidig erfaring hvor målet er at de opplever mestring, får utfordringer, utvikler seg og får ny kunnskap. Barna skal også støttes i og få erfaring med å vise omsorg og empati for andre. De skal støttes i å ta etiske begrunnede valg og i samhandling med personalet få reflektere over egne valg, handlinger og væremåte.

For å nå dette vil vi ta utgangspunkt i Per Schultz Jørgensen sine tanker om viktigheten av å styrke barns karakter, gi dem mot til å stå ved egne meninger, til å si nei og takle og få nei tilbake. Dette er i tråd med hva Rammeplanen sier om demokrati, mangfold, livsmestring og helse.

Per Schultz Jørgensen er professor emeritus ved Danmarks Pedagogiske Universitet og har gjennom flere år forsket på blant annet barns utvikling og danning, familie, sosial identitet og fellesskap.

Han gir 4 veier til robuste barn

1. Fastholde normer og rammer for barna
2. Involvere barna
Barna skal kjenne normene og få være med å sette noen normer selv. Når de får være med å ta noen avgjørelser blir de mer forpliktet til det de gjør.
3. Ha fokus på prosessen mer enn resultatet.
4. Nærvær, være til stede og møte barna i deres følelser. Si at du skjønner de gjerne ikke vil, men tilby hjelp for å gjøre det de må. Forstå å anerkjenne følelsen men samtidig holde fast på normen.

Livsmestring og helse

Rammeplanen beskriver livsmestring som barnas psykiske og fysiske helse, samt forebygging av krenkelser og mobbing.

Positive erfaringer sammen med et nærværende personal og andre barn fremmer trivsel og livsglede her og nå, samtidig som de bidrar til robusthet og motstandskraft som gjør barna bedre i stand til å tåle livets opp- og nedture.

Gode relasjoner er nødvendig for barns psykiske helse og livsmestring. Relasjoner handler om å dele noe følelsesmessig sammen med andre. Relasjoner preget av trygghet, gjensidighet (hver sin tur) glede og stimulering bygges inn i barnets hjernearkitektur som en solid «grunnmur» for videre utviklingen.

I Nordhusan skal personalet kjenne og ha felles forståelse av vår visjon og den handler om å se, ha tid og omsorg for enkeltbarnet og barnegruppen.

Personalet skal hele tiden legge til rette for positiv kommunikasjon og positive interaksjoner mellom dem og barnet. Noen ganger er det nok å sørge for flere positive kontaktpunkter i løpet av barnehagedagen, andre ganger kan det være nødvendig å jobbe mer systematisk over tid.

Harstad kommune har handlingsplan for å forebygge og handtere mobbing i barnehagen, og personalet plikter å følge denne ved utestenging, konflikter, krenkelse og mobbing.

Læring.

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.» Rammeplanen s.22

Barn er naturlig nysgjerrige og spørrende, lekne og utforskende, kreative og vitebegjærlige. Med utgangspunkt i deres interesser og naturlige væremåte skal vi skape gode læringsprosesser. Vi skal legge til rette for helhetlige læringsprosesser som styrker barns trivsel, medvirkning, fellesskap og en allsidig utvikling.

Vi skal gi barna rike og varierte opplevelser, erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelse.

Vi skal ta utgangspunkt i barns behov og utvikling, bygge på det de kan, for å videreutvikle ny kunnskap og mestring.

Personalet skal kjenne barna godt gjennom observasjoner og deltakelse og legge til rette for gode læringsprosesser.

Barnehagen skal ha leker, spill, bøker og aktiviteter som stimulerer til medvirkning i ny kunnskap.

Barna skal delta i hverdagsaktiviteter, lage mat, dekke på m.m. sammen med personal som medvirker og bruker ord/ begreper som ramme rundt læringsprosessene.

Barn skal ha kjennskap med digitale verktøy som en læringsarena. Digitale verktøy skal være et supplement til lek, utforskning og kreativitet.

Sosial kompetanse

«barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap» Rammeplan s.22

Sosial kompetanse er avgjørende for å fungere sammen med andre, og i barnehagen skal alle barn være betydningsfull for fellesskapet og ha godt samspill med barn og personalet. Barnas selvfølelse skal støttes og de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov, samtidig som de skal ta hensyn til andre. Dette er en viktig del i dannelsesprosessen og skal styrke barna til å se og respektere andre, anerkjenne mangfold og ulikhet som like verdifulle i et demokratisk fellesskap.

Med å arbeide med verdier og det gode møte i vår visjon skal vi støtte barna i denne utviklingen og legge til rette for samspill og bidra til at alle barn har noen å leke med, opplever vennskap og beholde venner.

Kommunikasjon og språk

«Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk» Rammeplan s.23

Å gi tilgang til språket er en av de viktigste oppgavene til alle som jobber i barnehagen. Kommunikasjon- og språkkompetanse er viktig både for barnets liv her og nå og for barnets muligheter i fremtiden. Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barns utvikling.

Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening i hverdagssituasjoner, lek og aktiviteter.

Barnehagen skal anerkjenne barns ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk.

Harstad kommune er en språkkommune, og vil ha fokus på å styrke de ansattes kunnskaper, ferdigheter og holdninger til språk, lesing og skriving.

Alle barnehagene i kommunen skal jobbe med Språkløyper som verktøy for å øke kompetanse og bevissthet i personalgruppen.

Språkløyper er digitale kompetanseutviklingspakker (utviklet av lesesenteret i samarbeid med språksenteret), som skal heve og kvalitetssikre personalets kompetanse på språkutvikling, og kjennskap til metoder som sikrer god språkutvikling.

[Link](#) til språkplan

Samisk kultur og tradisjon

«Samiske barn i barnehage skal få støtte til å bevare og utvikle sitt språk, sin kunnskap og sin kultur uavhengig av hvor i landet de bor.» Rammeplanen s.25

Barnehagen skal ta hensyn til barnas etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur. Vi skal gi støtte til å bli kjent med samisk tradisjon og kultur samt at barna kan få møte samisk språk.

I Nordhusan skal personalet formidle samisk tradisjon og kultur gjennom hele året. Vi markerer samefolkets dag og skal gjøre oss kjent med samisk kultur. De skal kjenne til at samene er Norges urfolk og barnehagene har samiske bøker, bilder, sanger og symboler som skal være tilgjengelig for barna.

Bææ, bææ laampetje.

Bæ bæ lille lam; Ole Henrik magga

Bææ, bææ laampetje
Jijnje álloeh dov?
Jaavoe maanetje
Krehpie dieves mov
Gapta aehtjese
Gapta tjidtjese
Jih gøøkte paarh guapah
Onne viellese.

4. BARNES MEDVIRKNING

Kapittel 4. i rammeplanen s. 27

«Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.» Rammeplanen s.27

Barna skal få kjenne på at barnehagen er til for dem. Gjennom å medvirke i egen hverdag får barnet med seg en viktig erfaring å ta med seg videre i livet. En kompetanse som ruster dem til samarbeid og ivaretagelse av egne behov.

Vi skal ta barna på alvor og vektlegge barnas individuelle behov. Barn er unike og har ulike personligheter. De skal møtes med anerkjennelse og respekt for den de er. Barn skal være aktive deltagende, bli sett, hørt og tatt med på råd og avgjørelser når det er naturlig. Barn ytrer seg verbalt og kroppslig, og ytrer seg ulikt ut fra alder og modning.

Vi skal være åpne og nysgjerrige på barnas innspill, interesser og vise respekt for deres perspektiv. Gjennom samspill, samtaler med og observasjon av barna i hverdagen får vi innsyn i barnas tanker, ønsker, opplevelser og hva de er opptatte av. Samtidig skal barnehagen bidra til at barna skal føle gruppetilhørighet og at de ser seg selv som en verdifull del av et større fellesskap.

Medvirkning handler også om å ta hensyn til andres meninger og vil være med på å styrke samspillet i barnegruppene. Det er viktig at vi forklarer barna hvorfor ikke deres innspill/ ønsker alltid kan følges.

I Nordhusan skal personalet legge til rette for barns medvirkning ut fra 3 forutsetninger:

- være aktiv sammen med barna i leken, både ute og inne
- se alle barna og det enkelte barn
- la barna påvirke barnehagehverdagen

Gjennom dagsrapport og planer skal barns initiativ og valg komme til syne i barnehagen. Det gjennomføres barnesamtaler med alle 4 og 5 åringer, høst og vår.

Men også de yngste skal bli sett og hørt gjennom gode relasjoner, kjennskap og planlagte/ spontane samtaler i lek og aktiviteter.

Til slutt er det viktig å presisere at medvirkning ikke handler om å få bestemme eller gjøre som man vil. Sitat fra Astrid Lindgren:

«De som alltid låter sina barn göra som dom vill – har fullständigt missförstått begrepet frihet. Det er direkt fejt att säga til sina barn: Gör som ni vil!»

*""Hyss hittar man inte på,
de bara blir""*

*Emil i Lönneberga
Astrid Lindgren*

5. FORELDRESAMARBEID

SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE kapittel 5. Rammepplan s.29

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. (barnehageloven § 1. formål 1. ledd)

I Nordhusan ønsker vi å ha et åpent og trygt samarbeid mellom barnehage og hjemmet. Forståelse, gjensidig åpenhet og tillit er grunnlaget for et godt samarbeid. Foreldrene har ansvar for barnas oppdragelse mens barnehagen skal støtte og utfylle foreldrenes oppgaver. Som foreldre i barnehagen skal dere kunne medvirke og komme med innspill til barnehagens praksis, planer eller lignende.

Medvirkning eller medbestemmelse i praksis betyr å kunne være med på å påvirke innholdet i barnehagen, bli sett, hørt og lyttet til.

Nordhusan barnehage er en lærende barnehage med fokus på utvikling og kontinuerlig forbedring. For å nå disse målene er det viktig med tilbakemelding og medvirkning fra dere både i uformelle og formelle møtepunkt.

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg. (barnehageloven § 4.)

Foreldrerådet består av foreldrene/ foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget;

- skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.
- består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene.
- møtes minimum 2 ganger i året, høst og vår, men også etter behov.

Arenaer for et godt samarbeid og medvirkning i Nordhusan barnehager er:

- **Daglig kontakt ved bringing og henting.** Vi er opptatt av et godt møte med dere og barna hver dag og det er viktig at dere føler dere sett og møtt på en god måte.
- **Oppstartsamtaler:** tema; viktig at dere får et godt møte med barnehagen og en god tilvenning. Gi gjensidig utveksling av informasjon og evaluere tilvenningen
- **Foreldresamtaler,;** tema; gjensidig utveksling av barnets/ deres og pedagogens opplevelse av trygghet og trivsel, vennskap og utvikling
- **Foreldremøte:** gjennomføres 2 ganger i året
- **Telefon og mail.** Personalet kontakter dere etter behov om hendelser som eventuelt skjer i barnehagen og i tilvenningsperioden skal de gi tilbakemelding om hvordan ditt barn har det, gjerne med et bilde.
Vi sender ut planer og en del informasjon på mail. Det er viktig for et gjensidig samarbeid at dere sjekker mailen jevnlig for info og planer fra barnehagen. Hvis noen ikke er på mail vil de få planene i papirform og info skriftlig eller muntlig, men gi beskjed til barnehagen om dette.

- Nordhusan barnehager er på FB. Gjennom FB vil vi dele gylne øyeblikk i lek, og aktiviteter, og formidle hvordan vi jobber med vårt pedagogiske grunnsyn og Rammeplanen.
- Sosiale sammenkomster
I Nordhusan har vi minimum 2 sammenkomster i året, der vi inviterer dere inn i barnehagen. Det kan være foreldrekaffe, Lucia feiring, sommerfest, dugnad e.l.

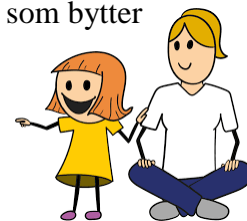

6. OVERGANGER, kapittel 6 i Rammeplanen s. 33-34

Ny i barnehagen

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen» Rammeplan s.33

Dette er et felles ansvar og et godt møte og dialog med foresatte er viktig for en god start i barnehagen. Når ny familier har takket ja til plass hos oss, skal pedagogisk leder ta kontakt og avtale besøk, oppstartsamtale og tilvenning. Dette gjelder ikke bare til nytt barnehageår, men også for de som bytter barnehage i løpet av barnehageåret eller kommer flyttende til Harstad. Får vi ledige plasser i løpet av året gjør enhetsleder fortløpende opptak.

Tilvenning:

Personalet er kjent med rutiner og mål for en god tilvenning, der barnets og familiens første møte med barnehagen skal være preget av god tid, ro og tilstedeværende personal.

Å begynne i barnehagen skal oppleves som positivt, der barnet får en god start med nye erfaringer, lek, vennskap, omsorg og læring.

Tilvenningsprosessen kan variere fra barn til barn, og alder har også mye å si. Noen tilpasser seg fort og knytter relasjoner mens andre trenger lengre tid, og det er viktig at ansatte og foresatte er tett på, og gjør denne overgangen best mulig for hvert enkelt barn.

Tilvenningen avtales med pedagogisk leder på basen. I løpet av de første dagene vil det bli satt av tid til en oppstartsamtale.

Vi inviterer til besøksdag i mai/ juni, men vi oppfordrer dere til å besøker barnehagen flere ganger i løpet av våren – sommeren før oppstart i august, hvis det er ønskelig og mulig for dere.

Første gang i barnehagen som 1 – 2 åring.

Det er en stor overgang for et lite barn og gå fra trygge og små rammer hjemme til en barnehage med mange nye voksne og andre barn.

I tilvenningen med de minste anbefaler vi at du/dere bruker mer enn 3 dager i barnehagen.

Vi støtter oss til erfaring og forskning når vi anbefaler dette.

Professor May Britt Drugli har forsket mye på de minste i barnehagen og gir 3 gode råd for personal og foreldre for en god start i barnehagen.

1. Hvert barn får en kontaktperson/primærkontakt.

Dette er noe vi har på alle nye barn i tilvenningen. Det er viktig at primærkontakten og foresatte har god tid sammen med barnet. Foreldre er med og setter ord på barnets signaler og uttrykk.

Primærkontakten skal sensitivt og gradvis nærme seg barnet mens det har foreldre som sin trygge base, og være aktiv i dialog med foresatte for å bli kjent med barnet.

2. Forskning viser at 3 dager tilvenning ikke nødvendigvis er nok for de minste. Foresatte bør være sammen med barnet til det er blitt kjent med minst en i personalet. Og det anbefales at dere har mulighet til å være tilstede etter barnets behov.
3. Kortere dager i starten.

Det synes å være krevende for barnet å være alene de første ukene. De blir sliten av å venne seg til alle nye inntrykk, og det å greie seg alene uten nærhet til foreldrene

I barnehagen er det viktig at det er rolige og forutsigbare aktiviteter der det å bli kjent vektlegges.

Den første tiden vektlegges kvalitet på kontakt, hverdagsrutiner og lek.

Hvis alle voksne, både foreldre og personal, har kunnskap om at det å begynne i barnehage er krevende for de minste, er sjansen stor for at barnets tilvenning går bra.

Ny avdeling/base

«Personalet skal sørge for barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barn og personalet når de bytter barnegruppe» Rammeplan s.33

Når barna bytter gruppe innad i barnehagen er det barnehagens personale som hjelper barnet å bli kjent og trygg på den nye gruppen. Vi starter en prosess så tidlig som mulig hvor vi går på besøk. Barnet får leke, spise og være sammen med, og bli kjent med den nye gruppen. Personalet samarbeider om overflyttingen til barnet er blitt kjent.

Overgang mellom barnehage-skole

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning» Rammeplan s.33

Barnehagen og skolen har et felles ansvar for å legge til rette for at barn kan ta avskjed med barnehagen på en god måte, glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehage og skole. Barna skal kunne møte likheter og ulikheter ved de to institusjonene med nysgjerrighet og tillit til egne evner og forutsetninger. Det handler om at de eldste barna i barnehagen skal møte et innhold i barnehagen som gir de et godt grunnlag for å begynne på skolen.

Barns overgang fra barnehagen til skolen må ses på som en prosess, ikke som en enkelthendelse. Når skolen bygger på og viderefører det barna lærte i barnehagen, blir det kontinuitet i læringsprosessen. Systematisk og god tilrettelegging av språkarbeid i barnehagen er av stor betydning for barns språkutvikling og den kompetansen de tar med seg inn i skolen.

Overgang barnehage-skole innebærer:

- Tilrettelagt førskolegruppe hele året, med fokus på målene i *Språkplan for Harstad kommune, fra barnehage til 2.klasse*.
- Samarbeid med skolen tidlig på høsten og underveis i året for barn med spesielle behov – foreldrene deltar
- Innskriving på skolen i januar/februar
- Foreldresamtaler med fokus på hva som er viktig at skolen kjenner til
- Overlevering av informasjon om enkeltbarnet til skolen-samtykke fra foreldrene
- «Førskoledagene» i mai-der barna i fellesskap kommer til skolene de skal begynne på
- Turer til skolen/Sfo i løpet av året

Harstad kommune har som mål å øke det systematiske samarbeidet mellom barnehage og skole. For Nordhusan barnehager innebærer dette økt systematisk samarbeid med Bergseng- og Harstad barneskole. Dette samarbeidet er påbegynt, og gjøres ved hjelp av det digitale verktøyet Språkløyper. Her brukes kompetanseutviklingspakken *Overgang fra barnehage til skole*. Kompetanseutviklingspakken involverer barnehage- og skoleledelse, samt barnehagelærere i barnehagen, og lærere på småtrinnet som jobber med barn i overgangen fra barnehage til skole.

7. BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET.

Kapittel 7 i Rammeplanen.

«*Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes.*» *Rammeplan s. 37*
Barnehagen skal gi alle barn et tilrettelagt tilbud og barn og foresatte skal få mulighet til å medvirke i planlegging og vurdering.

Nordhusan barnehage er en lærende barnehage, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og Rammeplanen.

Planlegging

«*Planlegging skal gi personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet.*» *Rammeplan s. 37*

Planlegging skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten, og gir personalet grunnlag for å tenke langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet.

Den skal være basert på kunnskap om barns trivsel og utvikling, observasjoner, dokumentasjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre.

Planlegging skal legge til rette for kontinuitet og progresjon for enkeltbarnet og barnegruppen, og det viser hvordan vi realiserer og fortolker innholdet i Rammeplan.

- Barn skal tas med på planleggingsarbeid i barnehagen.
- Utgangspunkt for planlegging skal være barns alder, behov, interesser, engasjement og trivsel.
- Det er vi som styrer planene og ikke planene som styrer oss. Det vil si at vi skal kunne gripe dagen, situasjoner som oppstår og barns her og nå opplevelse.
- Barn skal få utfordringer og opplevelser ut fra alder og utviklingstrinn. De skal hele tiden ha noe å strekke seg etter.
- Foresattes ønsker og synspunkt skal være med i planleggingsarbeidet.

Vurdering

«Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet»

«Barnets trivsel og allsidig utvikling skal derfor observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov.» Rammeplan s. 39

Det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og tolkes ut fra barnehagens planer og visjon, barnehageloven og Rammeplanen.

Hovedmålet med vurdering er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og Rammeplanen. For å oppnå hovedmålet med vurdering må personalet ha kunnskap om enkeltbarnets og barnegruppens tilhørighet, trivsel og utvikling.

Vurdering er å beskrive, analysere og fortolke det vi gjør og hvilke virkninger det har.

Vurdering skal hjelpe personalet i videre arbeid og være et redskap for endring og utvikling av barnehagen.

- Vi skal kontinuerlig vurdere det arbeidet vi gjør.
- Det daglige samarbeidet med foreldrene, foreldremøter, foreldresamtaler og brukerundersøkelser skal benyttes som grunnlag for vurdering.
- Barnas opplevelser og erfaringer skal tas med for å vurdere arbeidet med barna. Innhenting av informasjon skal foregå gjennom samtaler med barna og systematisk observasjon.
- Personalet skal reflektere over hvordan våre holdninger, verdier og pedagogiske valg påvirker vårt daglige arbeid.
- Hver enkelt ansatt skal ta ansvar for å delta aktivt i vurderingsarbeidet ved å observere, reflektere og diskutere egen og felles praksis med det øvrige personalet.
- Barns medvirkning er også viktig i vurderingsarbeidet og barnets erfaringer og synspunkt skal også inngå i vurderingsgrunnlaget
- Vi skal vurdere fortløpende i aktivitet og tilstedeværelse i barnegruppen, og følge verdiene og målene våres i visjonen.
- På ledermøter, avdelings – og basemøter vurderer vi ukentlig vår mål i visjonen; barna skal oppleve at vi ser dem, har tid til dem og at vi skal gi dem omsorg.
- Vi evaluerer også på personalmøter og etter turer og aktiviteter som f-eks. karneval, solfest eller lignede.

Dokumentasjon

Dokumentasjon skal synliggjøre hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen, og den inngår i barnehagens planlegging, vurdering og utvikling av barnehagen.

Dokumentasjon skal gi informasjon til foreldre, foresatte, lokalmiljø og kommunen informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen.

I Nordhusan skal vi:

- dokumentere gjennom årsplan, månedsplaner, dagsrapporter, bilder, FB og Instagram m.m.
- fokusere på hva personalet gjør og dokumentere vårt arbeid gjennom observasjoner og praksisfortellinger
- bruke ulike informasjonskanaler, som FB, mail, dags rapport m.m., til dokumentasjon, både skriftlig og gjennom bilder
- dokumentere barnas trivsel, opplevelser, læring og utvikling gjennom praksisfortellinger, bilder og observasjoner.
- dokumentere barns allsidige utvikling ved behov for tilrettelagt tilbud, og det kan også gi grunnlag for å tilpasse og videreutvikle det pedagogiske arbeidet.
- barns tegninger, spontant eller planlagt, eller andre ting barna lager er også en dokumentasjon.

I all dokumentasjon har barn og foresatte rett til vern om sin personlige integritet. Personopplysninger skal behandles i samsvar med personopplysningsloven. Dette gjelder all innsamling, registrering, sammenstilling, lagring og utlevering av opplysninger og vurderinger som kan knyttes til enkeltpersoner.

I Nordhusan barnehager har alle barnehagene låsbare arkivskap og i tillegg har pedagogene låsbare skuffer på sine arbeidsplasser. Vi har rutiner ved eventuell utleie av barnehagene og Harstad kommune har stort fokus på elektronisk sikkerhet gjennom sikker sone, nettkurs og prosedyrer.

Vi har interne rutiner på fotografering i barnehagen. Det går på hvordan vi tar bilder, lagrer dem og eventuelt publiserer dem.

8. BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER, Kapittel 8 i Rammeplan s. 43-45.

«Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarnet, barnegruppen og lokalmiljøet» Rammeplan s.43

Vårt arbeid skal ivareta barnets behov for omsorg, lek, læring og danning, og skal bære preg av inkludering og medvirkning.

Vi skal arbeide for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert, og bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon for nye erfaringer, opplevelser og gylne øyeblikk.

Eksempler på varierte arbeidsmåter i Nordhusan barnehager kan være bruk av digitale verktøy, sang, rim og regler, litteratur, dramatisering, høyt lesing, spill, faste og spontane turer, gårdsbesøk, besøk på biblioteket, gruppedeling eller lignende. De ulike arbeidsmåtene beskrives i periodeplanene.

Personalet bruker også ulikt pedagogisk materiell, som steg for steg, Nelly og Hamza som brukes opp mot enkeltbarn eller barnegruppen, som også blir beskrevet nærmere i årsplan del 2.

Progresjonsplaner er en arbeidsmåte som skal gi alle barn mulighet for utvikling, læring og opplevelse av fremgang og mestring.

I kapittel 9 vil dere se hvordan vi bruker fagområdene i en progresjonsplan fra 1 til 5 år.

Våre arbeidsmåter skal jevnlig evalueres og justeres etter barnet og barnegruppens behov.

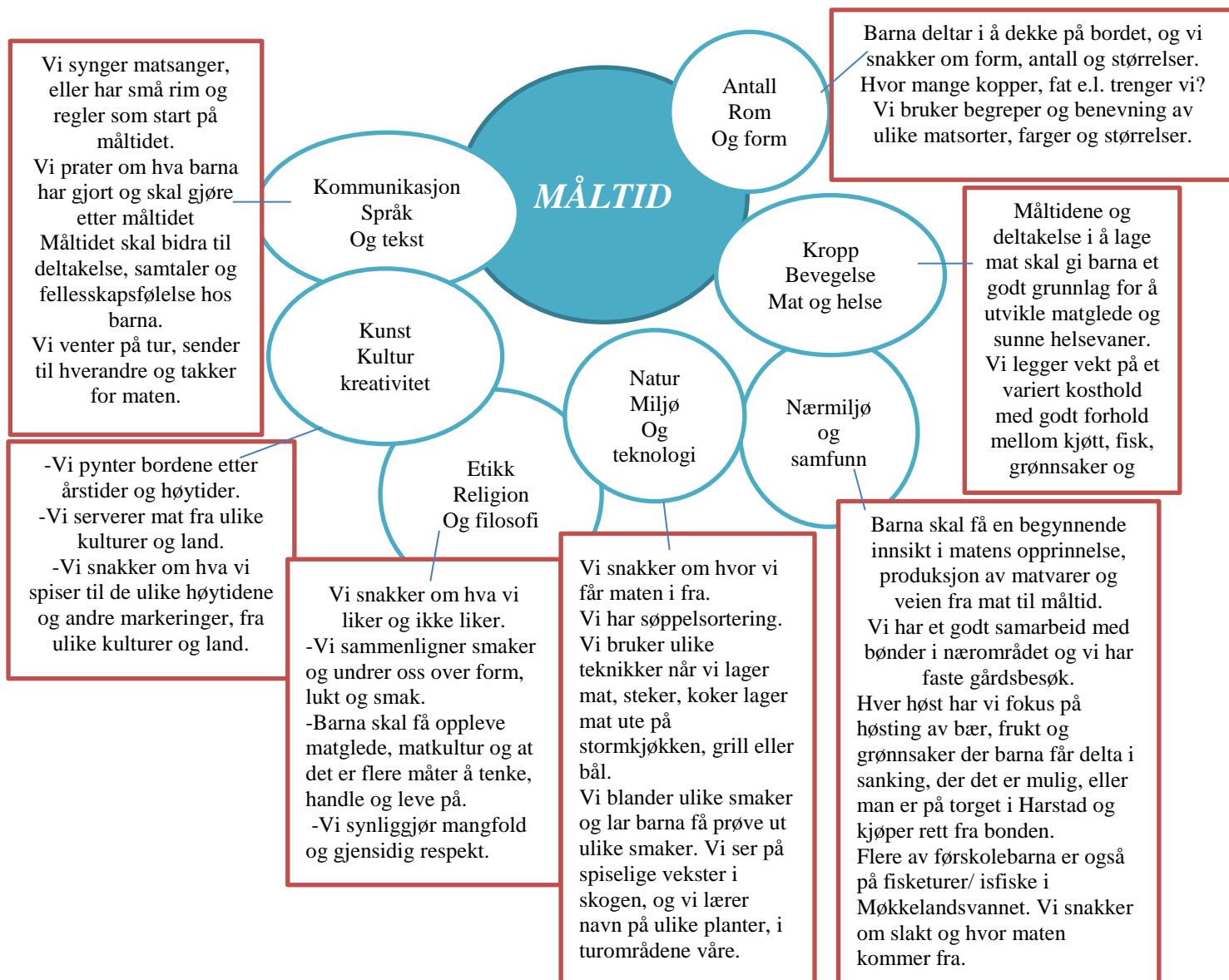
Hagebyen barnehage 2018.

9. BARNEHAGENS FAGOMRÅDER, kapittel 9 s.47-57. i Rammeplanen.

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagen, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse.

Fagområdene henger tett sammen og brukes i en sammenheng, og er knyttet til hverdagsaktiviteter, turer og tradisjoner i barnehagen. Vi skal utvikle og etablere et lærende fellesskap der barna får kunnskap, erfaring og ferdigheter innenfor fagområdene gjennom undring, utforskning, selvstendighetstrening og skapende aktiviteter. Fagområder skal være med hver dag i lek, hverdagsaktiviteter og planlagte aktiviteter.

Måltid i Nordhusan barnehager er et eksempel på hvordan vi jobber med fagområdene, og hvordan de brukes i en sammenheng.

Ormen lange krøp som en slange under et gjerde
Tok seg en pære. Delte den i to. 1 2 3 hver så god.

Kommunikasjon, språk og tekst

«Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og sitt mangfold av kommunikasjonsformer» Rammeplan s.47

Førskolealderen er den optimale alderen for språkutvikling. En god språkutvikling er grunnleggende for både den kognitive, sosiale og emosjonelle utviklingen.

	Hva	Personalet skal
0-3 år	Barna skal forstå hverdagsord. Barna skal forstå enkle instruksjoner. Barna skal kunne henvende seg verbalt Barna skal kunne bruke 2-3 ords ytringer. Få kjennskap til rim og regler. Positive opplevelser med verbal og nonverbal kommunikasjon. Utvikle evne til å kommunisere i lek og samspill med andre barn.	Sette ord på det som skjer. Benevne og bruke konkrete og hendelser. Bruke bildebøker og eventyr, sang, rim og regler. Høytlesning. Være tilstede der barna er, på gulvet Leke med lyder. Bruke bildekort, puslespill. Bygge relasjoner, og ha samtale med enkelt barn og barnegruppen.
3-4 år	Barna skal kunne bruke språket på en hensiktsmessig måte. Barna skal kunne sette ord på følelser. Barna skal kunne gjenfortelle noe de har opplevd. Barna skal kunne være i dialog med andre. Barna skal kunne uttrykke ønsker og behov verbalt. Barna skal kunne gjengi deler eller hele sanger, rim og regler.	Tilrettelegge for dialoger og samtaler i lek og aktiviteter. Være aktive og støtte og motivere barna til egne formuleringer av ting de har opplevd, gjenfortelle og gjenkalle. Stille spørsmål og legge til rette for undring sammen med barna i større og mindre grupper. Benevne konkrete og hendelser. Høytlesning, bruke bøker og eventyr, sang, rim og regler.
5-6 år	Barna skal kunne bruke språket til å uttrykke følelser, ønsker og opplevelser. Barna skal kunne bruke språket til å skape relasjoner og til å løse konflikter Barna skal erfare skoleforberedende aktiviteter (kjennskap til bokstaver og lyder, kunne navnet sitt, kunne ta imot kollektive beskjeder).	Være aktive og støtte og motivere barna til egne formuleringer. Invitere til ulike samtaler der barna får anledning til å fortelle, reflektere og stille spørsmål. Ha eget førskoleopplegg en gang i uka med skoleforberedende aktiviteter.

Fader Jakob, Fader Jakob, sover du? Hører du ei klokken? Bim, bam bom! – Norsk

Abbi Jakob, Aantanim? Haltasma alsaato? Bim, bam bom! – Arabisk

Baba Jakob, såte hå? Sontе hâje ghenti? Ding, dong, dang! – Urdu

Fader Jakob er en sang som representerer mangfoldet i barnehagene, og som barna får kjenne igjen sitt morsmål.

✚ Kropp, bevegelse mat og helse

**«Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse»
Rammeplanen s. 49.**

Barna skal oppleve en god og allsidig barnehagedag hvor behovene for aktivitet, mat, bevegelse og hvile blir godt ivaretatt.

	Mål	Personalet skal
0-3 år	-Barna skal oppleve trivsel, glede og mestring ved allsidig bevegelseserfaring -Barna skal mestre grunnleggende motoriske ferdigheter som hoppe, klatre, springe osv. -Barna skal kunne gå på turer selv -Barna skal få kjennskap til navn på kroppsdel -Barna skal utvikle et positivt forhold til mat, stell, selvstendighetstrening og hvile. -Barna skal lære enkel hygiene som håndvask -Barna skal presenteres for et sunt kosthold	Legge til rette for allsidig aktivitet ute og inne Ha fokus på kropp/ lære barna om kroppen gjennom sanger, bøker, rim og regler om kropp Benevne kroppsdel i hverdagsaktiviteter Oppmuntre og hjelpe barna til håndvask Oppmuntre og hjelpe barna til selvstendighet ved måltider, av- og påkledning og do/pottetrening
3-4 år	-Barna skal kunne benevne kroppsdel og få kjennskap til menneskekroppen -Barna skal kunne mestre å gå lengre turer i ulendt terreng -Barna skal utvikle et positivt forhold til mat, stell, selvstendighetstrening og hvile -Barna skal kunne mestre finmotoriske ferdigheter som tegning, perling, klipping -Barna skal presenteres for et sunt kosthold. Barna skal delta i matlaging og forberedelser til måltider som pedagogisk metode	Ha fokus på kropp i samlinger, på hvordan kroppen fungerer Legge til rette for turer og allsidig aktivitet ute og inne Gi barna tid og ro til å trene på selvstendighet i hverdags situasjoner Fast turdag Tilrettelegge for og støtte barna i finmotoriske aktiviteter som tegning, klipping, perling De ansatte skal la barna være aktivt med i matlaging og forberedelser til måltider
5-6 år	-Barna skal mestre grunnleggende grovmotoriske ferdigheter som hinke, hoppe med samla ben, klatring, løpe, balansere, kaste og ta imot ball -Barna skal mestre finmotoriske ferdigheter som fargelegge, tegne, klippe, lime, av- og påkledning -Barna skal utvikle selvstendighet ved toalett, håndvask, måltider	Være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert motorisk lek Tilrettelegge for utelek hver dag, og gi barna erfaring med forskjellige aktiviteter Bruke rutinesituasjoner, aktiviteter og lek til å ha fokus på finmotoriske ferdigheter

	-Barna skal få kunnskap om sunn mat Barna skal delta i matlaging og forberedelser til måltider som pedagogisk metode	Fokusere på gode vaner og kunnskap om kost og hygiene De ansatte skal la barna være aktivt med i matlaging og forberedelser til måltider

Epler og pærer

vokser på trærne

Og når de blir modne så faller de ned

(En - to - tre!)

Kunst, kultur og kreativitet

«Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon»

Rammeplanen s. 50.

	Mål	Personalet skal
0-3 år	-Spontansang og improvisasjon -Barna skal bli kjent med forskjellig formingsaktiviteter og materiell -Barna skal bli kjent med enkle eventyr -Barna skal bli kjent med dans, drama og musikk fra ulike kulturer	Tilrettelegge for ulike formingsaktiviteter og ulikt materiell Lese og fortelle enkle eventyr Spille musikk og legge til rette for sang, dans og bevegelse
3-4 år	-Barna skal få utvidet kjennskap til formingsaktiviteter og materiell -Barna skal kunne lytte, danse og bevege seg til musikk fra kulturer -Barna skal kunne dramatisere enkle eventyr/fortellinger -Barna skal kunne bruke fantasi i lek og drama -Barna skal ha kjennskap til kjente eventyr og bøker, sanger, rim og regler Spontansang og improvisasjon	Tilrettelegge for ulike formingsaktiviteter og ulikt materiell Tilrettelegge for aktiviteter med sang og musikk Tilrettelegge for aktiviteter som fremme glede og lyst til lek og drama Lese og fortelle eventyr, høytlesning Ha samlinger med sang, rim og regler
5-6 år	-Barna skal kunne uttrykke seg gjennom musikk, sang og dans fra ulike kulturer -Spontansang og improvisasjon -Barna skal øve seg på å dramatisere / tørre dramatisere -Barna skal kunne enkle regelleker og sangleker -Barna skal kunne beherske ulike formingsmaterialer -Barna skal kunne bruke fantasi og skaperglede	Tilrettelegge for lek og aktiviteter med musikk, sang og dans Tilrettelegger for at barna kan lage enkle forestillinger i barnehagen Sette av tid og rom for lek Motivere og stimulere barna til å bevege seg til musikk, sang og drama Gi barna tilgang til variert materiale som stimulerer til kreativitet

Det dugger, det dugger (pekefingerne i gulvet)
 Det regner, det regner (alle fingertuppene i gulvet)
 Det hagler, det hagler (Fingerknokkene i gulvet)
 Det tordner, det tordner (slå knyttnevene i gulvet)
 Det lyner, det lyner (slå armene ut i luften)
 Og alle barna løper hjem (gjem armene på ryggen)

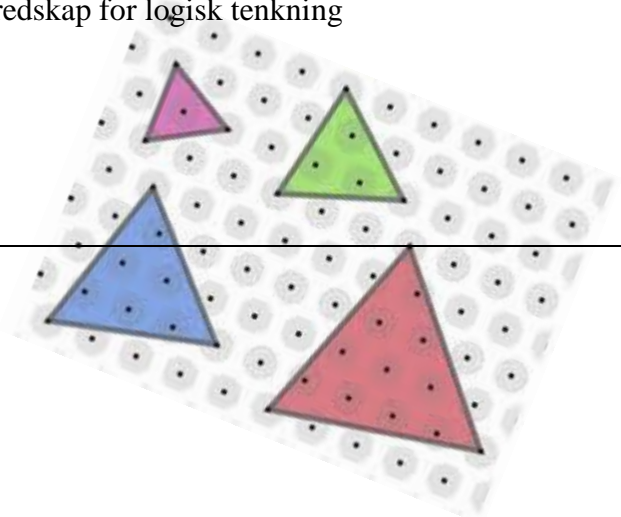

✚ Antall, rom og form

«Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelpe barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved å selv være kreative og skapende. Arbeidet med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning. Fagområdet omfatter lekende, undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.» Rammeplanen s.53

	Mål	Personalet skal
0-3 år	Barna skal oppleve glede ved å leke med forskjellige former Barna skal skille begreper som stor – liten, opp – ned, en – mange Barna skal kunne skille ulike former	Tilrettelegg med materiell som klosser, puslespill, enkle spill Bruke tall og matematiske begreper i hverdagssituasjoner og samling Introdusere matematiske begreper gjennom lek Bruke eventyr med matematiske begreper som f.eks. De tre bukkene Bruse, Gullhår eller Lille Larven Aldri Mett
3-4 år	Barna skal kunne vise med fingrene hvor mange år de er Kjennskap til grunnleggende begreper, kunne følge enkle instruksjoner knyttet til matematiske begreper (plassering, mengde, størrelse osv.) Ha tilgang på materiell som stimulerer barnas matematiske nysgjerrighet	Jobbe systematisk med begrepslæring Tilrettelegge for et allsidig og variert matematisk miljø Sørge for at barna har tilgang på matematisk materiell som klosser, sorteringsmateriell, spill osv. Bruke riktig betegnelse på begrepene Bekreft og utvide barnas matematiske uttrykk og nysgjerrighet
5-6 år	Få erfaring og kunnskap med matematiske begreper i skoleforberedende opplegg Barna skal kunne gjenkjenne egenskaper ved former og sortere den Lage mønstre, Barna skal erfare størrelser i sine omgivelser og sorter og sammenligne	Fokusere på matematisk kompetanse gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter Styrke barnas nysgjerrighet og matematikkglede ved å undre seg og resonnere sammen med barna og stimulere deres evne til å bruke språket som redskap for logisk tenkning

Min hatt den har 3 kanter,
3 kanter har min hatt, og har den ei 3
kanter, så er den ei min hatt

✚ Etikk, religion og filosofi

«Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og livssyn og erfaring med at kulturelle uttrykk har en egenverdi. Rammeplan s. 54

Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft»

	Mål	Personalet skal
0-3 år	Barna skal oppleve trygghet i barnehagen Barna skal bli trygge på hverandre og på personalet som omsorgspersoner Barna skal tørre å vise følelser som både sinne, glede, tristhet osv. Barna skal få begynnende kjennskap til grunnleggende normer og verdier	Være gode rollemodeller for barna Være trygge tilstedeværende omsorgspersoner Hjelpe barna å sette ord på følelsene sine Anerkjenne barnas følelser Snakke om hvordan vi skal være mot hverandre
3-4 år	Barna skal få kjennskap til grunnleggende normer og verdier Barna skal utvikle interesse og respekt for hverandre og forståelse for verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap Barna skal få kjennskap til enkelte høytider knyttet til kristne høytider/merkedager og høytider/merkedager som er knyttet til andre religioner og livssyn	Ha fokus på hvordan vi skal samhandle og sosial kompetanse i samlingsstunder og i hverdagsaktiviteter Bidra til undring og skape gode holdninger og respekt for likheter og ulikheter Gi barna kjennskap til og markere høytider/merkedager som er knyttet til den kristne kulturarven og til høytider/merkedager som er knyttet til andre religioner og livssyn
5-6 år	Barna skal få kjennskap til ulike normer og regler i samfunnet Barna skal tilegne seg samfunnets grunnleggende normer og verdier Barna skal utvikle toleranse og respekt for hverandre Barna skal få kjennskap til høytider/merkedager knyttet til kristne høytider og høytider/merkedager som er knyttet til andre religioner og livssyn	Fokusere på sosial kompetanse i samlinger med fortellinger, undring og samtaler Være gode rollemodeller der barna blir møtt med respekt og anerkjenning Gi barna kjennskap til og markere høytider/merkedager som er knyttet til den kristne kulturarven og til høytider/merkedager som er knyttet til andre religioner og livssyn Samlingsstunder knyttet mot høytider og merkedager

Nærmiljø og samfunn

«Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden». Rammeplan s.56

Barns medvirkning og deltakelse har en sentral plass i barnehagehverdagen, likeså det med å samhandle og vise respekt for hverandre. Kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon skal ha større plass enn tidligere.

	Mål	Personalet skal
0-3 år	-Barna skal oppleve tilhørighet til hverandre som gruppe -Barna skal delta i fellesskapet ute og inne og få felles opplevelser -Barna skal få oppleve at de er en del av et fellesskap -Barna skal bli kjent med nærmiljøet i barnehagen -Barna får et første møte med den samiske kulturen gjennom markering av samefolkets dag	Ha faste grupper med barn og ansatte Legge til rette for samlinger og felles aktiviteter i gruppene Ta barna med på turer i nærmiljøet Markere samefolkets dag
3-4 år	-Barna skal oppmuntres til å medvirke i egen hverdag -Barna skal føle seg som en del av fellesskapet i barnehagen -Barna skal kjenne igjen lekeområder og turmål i nærmiljøet -Bli kjent med deler av den samiske kulturen	Ha fokus på sosial kompetanse og hvordan vi er mot hverandre i samlingsstunder og hverdagsaktiviteter Bruke nærmiljøet og la barna bli kjent med turmål rundt oss Markere samefolkets dag og gi barna kjennskap og opplevelser av samisk kultur og tradisjoner
5-6 år	-Barna skal få være med på å ta valg i demokratiske prosesser -Barna skal få erfare at dere valg og handlinger kan påvirke situasjonen for dem selv og andre -Barna skal få delta i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet -Barna skal bli kjent med sider av den samiske kulturen og få mer kunnskap -Barna skal gjennom det siste året i barnehagen forberedes til skolestart	La barna få være med på å velge aktiviteter og turer Legge til rette for felles opplevelser Reflektere og undres sammen med barna om miljøet rundt oss Markere samefolkets dag og gi barna kunnskap og opplevelser om samisk kultur og tradisjon Jobbe med Harstad kommunes strategi overgang barnehage/ skole

10. MINORITETSSPRÅKLIGE BARN OG FAMILIER.

Rammeplanen synliggjør at mangfold er normalt i norske barnehager, og at mangfold skal gjenspeiles i barnehagens virksomhet.

Befolkningen i Harstad er mangfoldig, med mennesker med bl.a. ulike kulturbakgrunn, forskjellig livssyn, ulike religiøse tilknytning og ulike språk.

Harstad skal ha en inkluderende oppvekst for alle. Det betyr at en skal forvente å bli inkludert, og kommunens har en forpliktelse til å inkludere.

Harstad kommune har en barnehagefaglig rådgiver migrasjon. Dette går bl.a. til veiledning og kompetansebygging i kommunale og private barnehager.

I Nordhusan skal vi jobbe med:

- Holdningsskapende arbeid
- Samarbeid med barnehage og hjem
- Flerspråklig utvikling
- Språkstimulering
- Inkludering i lek og sosial samspill
- Synliggjøre mangfold gjennom samtaler, temajobbing, globus, bilder, sanger og litteratur.
- Bruke digitale verktøy. Det finnes mange program og apper som kan brukes for å synliggjøre mangfoldet og gi felles opplevelser av andre kulturer, sanger og eventyr på andre språk. Lære om hverandre med og «reise» til hverandres land gjennom for eksempel Google Earth.

11. REALFAG

Harstad ble realfagkommune i 2015.

Både barnehage og skole er med i denne satsningen og skal blant annet gi barn og unge økt kompetanse innen realfag, og forbedre barnehagelæreres og læreres kompetanse i realfag.

I barnehagene har hele personalet vært med på dette kompetanseløftet.

Vi har jobbet systematisk med realfag og de fleste har nå god kunnskap om hva matematikk og naturfag i barnehagen er, og kan benytte egen kompetanse i formelle og uformelle læringsprosesser. Det har skjedd en positiv dreining i personalets holdning til realfag, og man har fått en mer bevist språkbruk i forhold til matematiske begreper og naturvitenskapelige fenomener. Personalet har fått en utforskende væremåte sammen med barna, der de eksperimenterer, lager hypoteser og tester ut.

12. DIGITAL PRAKSIS.

«Barnehagens digitale praksis skal bidra til barns lek, kreativitet og læring.» Rammeplan s.44

Bruk av digitale verktøy skal støtte opp om barns læringsprosesser og bidra til et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.

I Nordhusan barnehager vil vi gjennom digitale verktøy fokusere på teknologi som verktøy i alle sider av barns utvikling. Hvert hus har smartboard, nettbrett, pc og mobiltelefoner som skal brukes i det pedagogiske arbeidet og stimuler til gode læringsprosesser.

Hver avdeling lager planer tilpasset alder og behov i barnegruppen for deres bruk av de ulike digitale verktøy og knytter det opp mot det pedagogiske innholdet i barnehagen.

I barnehageåret 2018/2019 har Nordhusan barnehager fått 90000 fra fylkesmannen for å styrke personalet i bruk av digitale verktøy og utvikle god digital praksis i barnehagen.

Mål:

Alle ansatte i Nordhusan barnehager utøver god digital dømmekraft, og bruker barnehagens digitale verktøy som en av flere metoder i det pedagogiske arbeidet sammen med barna.

- De ansatte har grunnleggende digitale ferdigheter
- De ansatte utøver digital dømmekraft når det gjelder informasjonssøk, de forstår kildekritikk og de forstår og kan personvern og grunnleggende informasjonssikkerhet.
- De ansatte har kunnskap om ny personvernlov: The General Data Protection Regulation (GDPR)

12.2. Progresjonsplan: Digital kompetanse

«Barn bør få oppleve at digitale verktøy kan være en kilde til lek, kommunikasjon og innhenting av kunnskap. Barnehagens arbeidsmåter og innhold må sees i sammenheng. Arbeidsformene må støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær» Rammeplanen, s. 27

Målsetning: Barna skal få erfaring med forskjellige digitale verktøy. Personalet skal bruke digitale verktøy i situasjoner der det er naturlig, og ha fokus på en kreativ bruk av disse verktøyene sammen med barna.

Alder	Prosessmål	Tiltak
1-3 år	Barna skal få <i>begynnende</i> erfaring med tekniske hjelpemidler – i situasjoner der det er naturlig. Barna <i>kan</i> fotografere og dokumentere barnehagehverdagen sin.	Barna får være med de voksne når de bruker tekniske hjelpemidler (f.eks. oppvaskmaskin, miksmaster, CD-spiller, datamaskin, nettbrett, digitalkamera, kopimaskin, skriver, skanner, interaktiv tavle). Barna <i>kan</i> fotografere, være med og skrive ut bildene, og fortelle hva de ser (f.eks. dokumentasjon av egne opplevelser til permen sin, dagsrapport, digital fortelling).
3-5 år	Barna skal få <i>mer</i> erfaring med forskjellige tekniske hjelpemidler. Barna kan fotografere og dokumentere barnehagehverdagen sin. Barna skal få erfaring med lyd og lydopptak – og digital fortelling. Barna skal få erfaring med kreativ og variert programvare og applikasjoner.	Barna får være med de voksne når de bruker tekniske hjelpemidler. Barna kan fotografere selv, skrive bildene ut og fortelle hva de ser. Barna er med og dokumenterer, bl.a. til permen sin, dagsrapport, plakater, digital fortelling, temabøker og bildecollager. Barna får kopiere og skanne. Barna er med og tar opp lyd (sang/rim og regler/lyder/samtale). Barna får anledning til å eksperimentere i tegneprogram eller tegneapplikasjoner, på datamaskin, nettbrett eller ei interaktiv tavle. Personalet skal tilby digitale spill, programvare og applikasjoner som utfordrer barna språklig og matematisk: farge, mønster, symmetri, årsak/virkning m.m.

Alder	Prosessmål	Tiltak
5-6 år	Barna fotografere og dokumenterer barnehagehverdagen sin. Barna er med og produserer nye produkt av egne bilder. Barna skal få mer erfaring med lyd og lydopptak. Barna får være med og skape og produsere en digital fortelling. Barna skal få erfaring med kreative og varierte nettsider. Alle barna skal få anledning til å bruke datamaskin, nettbrett og forskjellige digitale verktøy.	Barna er «dagens fotograf» og lager dokumentasjon til f.eks. en dagsrapport: fotografere selv, skriver bildene ut og lager eller skriver tekst til (tekstskaping). Barna dokumenterer med foto og tekst i permen sin, og lager annen dokumentasjon og eventuell skolemappe. Barna lager spill/temabok/bildecollage, f.eks. med utgangspunkt i et aktuelt tema, gjerne med barnas egne bilder. Personalet bruker tankekart sammen med barna. Barna produserer animasjonsfilm – og skaper fortellingen selv. Personalet skal legge til rette for lekeskriving og støtte barna i å skrive bokstaver, tall og symbol på datamaskin og nettbrett. Personalet skal tilby barna mer utfordrende og varierte digitale spill, programvare, applikasjoner og nettsider, med hovedvekt på det matematiske, språklige og kreative. Personalet søker etter fakta og leter opp informasjon på Internett sammen med barna: finner bilder, kart, oppskrifter m.m. Personalet skal gi barna erfaring med etiske problemstillinger og nettvett.

13. Harstad kommune skal bli en trafikksikker kommune

- I Nordhusan barnehager er vi ofte på tur, både i buss og gående langs veien til turområder eller byturer, og har prosedyrer for dette i vårt hms – system for barn.
- **Når vi kjører på tur:**
 - når vi leier buss krever vi en buss med bilbelte, noe som heldigvis blir mer og mer vanlig i bussene her i Harstad.
 - når vi tar vanlig rutebuss etterspør vi om de har bilbelte
 - vi tar ikke buss med de minste – under 3 år.
 - vi har samtykke fra foresatte om å kjøre buss eller taxi
 - personalet kjører aldri på tur i egne biler, dette gjelder også for foresatte.
- **Når vi går på tur:**

Vi forbereder barna, ekstra hver høst, men også rett før hver tur. Snakker med barna om hvordan vi skal gå i trafikken og langs trafikkert vei, at vi må se oss for, lytte godt etter biler og ikke løpe.

 - voksne og barn har refleksvester på seg
 - barna er delt inn i grupper med et personal på hver gruppe
 - vi går i rekke, to og to med personal først og sist i rekken
 - personalet går aldri alene med barn på tur
 - sammen med barna ser vi oss til høyre og venstre før vi går over veien, og i lyskryss ser vi på hvilken farge som lyser.
 - personalet er kjent med retningslinjer for tur ut av barnehagen.
- **Trafikkopplæring:**

Personalet lærer barn å bruke sansene sine gjennom ulike aktiviteter hele året. I mørketiden jobber vi med refleks som tema, og vi får ofte refleks fra diverse bedrifter i Harstad som vi deler ut til barna. Gjennom bøker, sanger og regler lærer barna om trafikkregler, trafikkllys, bruk av bilbelte og hjelm når man er ute og sykler.
- **Samarbeid mellom barnehage og hjem:**

Hver høst på foreldremøtene snakker vi med foreldrene om trafikksikkerhet på vei til barnehagen og på parkeringsplassen.

 - vi oppfordrer til å rygge når de parkerer, der det er plass for det
 - snakker om barn som er impulsive og kan finne på å springe på parkeringsplassen, gjemme seg bak biler e.l. og at det er alltid vi voksne som har ansvar for å se seg for og være aktsom spesielt til de tidspunkt der mange henter samtidig.
 - barna skal aldri slippes ut porten før den som henter er klar, og får ikke lov å åpne porten selv før den som henter står sammen med dem.
 - vi har oppe kravet om foreldrene skal sikre barna i bilen når de er ute å kjører.
 - gjennomgang av retningslinjer for tur ut av barnehagen hver høst.
 - vi oppfordrer til at en voksen leverer og henter i barnehagen, og ikke søsken under 12 år

TRAFIKK REGLE

Skilte som er runde og røde. Sier hva du ikke skal gjøre.

Skilte som er runde og blå. Sier hva du skal gjøre nå.

Røde skilte med tre kanter. Viser fare for trafikanter.

Skilte med fire sider som er blå. Er skilte med opplysninger på.

Skal du krysse vei og gate. Kryss der fotgjengerfelt er malte.

Reglene som gjelder for de små,

Gjelder for de store og.

14. Nordhusan er sertifisert som Miljøfyrtårn

Miljøfyrtårn er Norges mest brukte sertifiseringsordning for både private og offentlige virksomheter som vil dokumentere sin miljøinnsats. Alle barnehagene i Nordhusan ble sertifisert sommeren 2020, og sertifiseringen varer i 3 år. For å bli Miljøfyrtårn må virksomhetene oppfylle konkrete kriterier. Miljøfyrtårn har tilpassede kriterier for ulike bransjer. Virksomhetene får bistand fra eksterne rådgivere – Miljøfyrtårn-konsulenter – under sertifiseringsprosessen. Kommunen der virksomhetene ligger, er ansvarlig for sertifisering. Virksomheten må levere en årlig klima- og miljørapport. Mer om miljøfyrtårn kan leses her; <http://www.miljofyrtarn.no/>

I Nordhusan skal hver barnehage utarbeide en miljøpedagogisk plan, som sier noe om hvordan vi skal jobbe med helse, miljø og sikkerhet i barnegruppa. Denne planen vil bli sendt ut av hver enkelt barnehage.

I tillegg har barnehagene valgt ut tre områder de skal jobbe spesielt med:

- **Matsvinn:** Hvor mye mat kaster vi som er spiselig? Hvor mye av det vi kaster er skrell? Barnehagene skal sammen med barna veie matavfallet en periode. Målet er å øke bevisstheten både hos personalet og barna i denne perioden.
- **Avfallssortering:** Vi skal ha et bevisst forhold til hvordan vi håndterer avfallet vårt og legge til rette for gode kildesorteringsmuligheter inne på avdelingene og ellers i barnehagene.
- **Innkjøp:** Innkjøpene våre skal være godt planlagt, vi skal i størst mulig grad bruke miljøvennlige produkter, handle kortreist mat, og minimum 15 % av maten skal være økologisk.

Sett meg på kjøleskapet!

Matvettreglene

Hva har mat med miljø å gjøre?

Verdens matproduksjon står for ca. 30 % av klimagassutslippene og legger beslag på knappe ressurser som jord, vann og energi. Du trenger ikke være heltids-miljøverner for å bidra til et bedre miljø. Mye kan gjøres på kjøkkenet!

1. Planlegg innkjøpene

Kjøp inn akkurat den mengde mat du trenger, og spar både penger og miljøet.

2. Bruk restematen Restematen er kjøkkenets skjulte skatter.

Gammelt brød kan bli til krutonger i salat. Brune bananer er supre i banankake. Kokte poteter kan brukes i pytt i panne, potetsalat eller i spansk potetomelett (tortilla).

P.S.

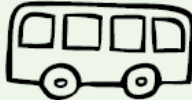
På nett fins det masse oppskrifter på restematen.

3. Sorter matavfallet i grønn pose

Da vil Oslo kommune omskape avfallet til biogass til byens busser, bylufta blir renere og utslippene reduseres.

+

5. Ha orden i fryseren og kjøleskapet

Spis mat du allerede har før du kjøper inn ny mat. Frys mat som er til overs, og merk den med dato og navn før du legger den i fryseren.

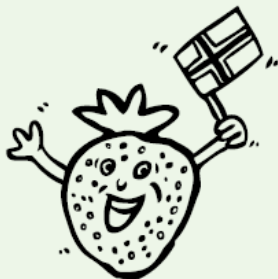
4. Forstå «best før datoen»

Mat merket med best-før-dato, for eksempel yoghurt, kan ofte spises etter angitt dato i motsetning til siste-utløpsdatoen. Bruk sansene dine for å sjekke at produktet er ok.

6. Kjøp kortreist mat

Følger du sesongens råvarer, får du kortreist og miljøvennlig mat som smaker på sitt beste. Sats på norske jordbær i juni i stedet for belgiske i november. Mat uten flytur er best.

7. Kjøp utskuddene Mange frukter og grønnsaker kastes på grunn av feil farge eller fasong. Kjøp disse hvis du kommer over dem hos Bondens marked o.l.

Plakaten er laget av Oslo kommune.
Illustrasjoner: Anlaug Auestad

15. PERSONALSAMARBEID

Alle i personalgruppa har ansvar for å jobbe aktivt for et godt arbeidsmiljø og gode samarbeidsformer i barnehagen.

Arbeidsoppgaver og ansvar vurderes ut fra:

- **Kompetanse**
Formell / uformell utdanning, videreutdanning og erfaring
- **Personlige egenskaper**
- **Interesser**

Harstad kommune har stillingsbeskrivelser for alle yrkesgrupper og nivå i barnehagen og det er skille mellom oppgaver og ansvar for pedagogene og fagarbeider/assistenter. Ved å se på uformell utdanning og erfaring som en ressurs har man et godt grunnlag for å spille på hele personalet, dele kunnskap og legge til rette for delegerte oppgaver der alle skal få bruke sin kompetanse og erfaring – en lærende barnehage.

Arena for personalsamarbeid er ukentlige avdeling/ basemøter og ledermøter, personalmøte 1 gang i måneden, 5 planleggingsdager i året, veiledning, medarbeidersamtaler, den daglige kontakten og sosiale sammenkomster. Nordhusan barnehager har felles julebord, ellers organiseres dette husvis eller avdelingsleder samler sine hus.

Det er viktig å reflektere over vår praksis, stoppe/endre det som er negativt og videreutvikle det som er bra. Vi skal gjøre hverandre god!

Det gjør vi ved for eksempel å dele kunnskap, gripe andre i å gjøre noe godt, samt følge verdihåndboka til Harstad kommune som har fokus på:

- Åpenhet
- Respekt
- Engasjement
- Ansvarlighet
- Læring og utvikling

Hvordan vi bruker hverandres kompetanse og erfaringer til å gjøre hverandre god, har stor betydning for kvalitet, trivsel og glede i barnehagen.

10. faktor

10. faktor er en medarbeiderundersøkelse fra KS, som er spesielt tilpasset norske kommuner.

Harstad kommune hadde sin første undersøkelse våren 2017 og tanken er å gjennomføre denne hvert 2 år.

10. faktor støtter opp om en arbeidsgiverpolitikk som setter gode ledere og medarbeidere i sentrum, og som ser de menneskelige ressursene som grunnlag for utvikling av gode tjenester for innbyggerne.

Vi har valgt ut 2 faktorer som vi var god på og ønsker å videreutvikle.

Mestringstro sier noe om den ansattes tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer i jobbsammenheng.

Fleksibilitetsvilje sier noe om den ansattes villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.

Så har vi valgt 2 faktorer vi ønsker å forbedre oss på.

Bruk av kompetanse sier noe om den ansattes opplevelse av å få brukt sin jobbrelevante kompetanse på en god måte på jobb.

Selvstendighet sier noe om den ansattes mulighet til å jobbe selvstendig og gjøre egne vurderinger i jobben sin, basert på egen kompetanse, og innenfor sin rolle.

16. Tverrfaglig samarbeid

Tverrfaglig samarbeid betyr at flere yrkesgrupper arbeider sammen på tvers av faggrenser mot et felles definert mål.

Målet for tverrfaglig samarbeid i Harstad er «I Harstad skal barn og ungdom trives og mestre livet sitt» Harstad kommune har en handbok for tverrfaglig samarbeid, som består av informasjon, tverrfaglige prosedyrer og tiltaksbeskrivelse for kommunale tjenester.

- **PPT**, pedagogisk psykologisk tjeneste
Gir konsultasjon og veiledning i forhold til enkeltbarn med spesielle behov
Det er foresatt som søker om dette i samarbeid med barnehagen.
Har spesialpedagoger som jobber opp mot enkelt barn ute i barnehagen, og gir veiledning til foresatte og personal.
- **Barne- og ungdomstjenesten**
Gir anbefaling og tilråding, og følger opp barn som er underlagt kontorets ansvarsområde
Kan også bidra med hjelp i forhold til støttekontakt og avlastning
- **Helsestasjon**
Kan gi anbefaling ved opptak av barn
Koordinerer opplegg rundt barn med individuell plan
Har kontakt med barnehagen etter behov
- **Fysioterapeut**
Gir råd og veiledning om barns motoriske utvikling og eventuelt treningsopplegg
Har enkelttimer med barn ute i barnehagen, etter vedtak.
- **Tverrfaglig konsultasjons team**
Når foresatte, barnehagen, eller andre fagpersoner møter utfordringer rundt et barn eller barnegruppe, kan det meldes til teamet for drøfting, veiledning og eventuelt henvisning videre.
Formålet er å bidra til at barn med ulike utfordringer raskt fanges opp og får hjelp.
Deltakere i teamet er representanter fra PPT, barnevern, kommunepsykolog, helsesøster, PMTO-terapeut og koordinator for Forebyggende forum, som leder teamet
- **Barnevern**
For at barneverntjenesten skal ha mulighet til å gi barn riktig hjelp til rett tid, er den avhengig av informasjon fra andre. Både privatpersoner og offentlige instanser kan melde bekymring for et barns omsorgssituasjon. Opplysningsplikten gjelder også for den kommunale barneverntjenesten, når familier flytter fra en kommune til en annen.

Opplysningsplikt til barneverntjenesten (meldeplikt)

Offentlige myndigheters plikt til å gi opplysninger til barneverntjenesten innebærer både en plikt til å gi opplysninger av eget tiltak, ofte omtalt som meldeplikt, og en plikt til å gi opplysninger ved pålegg om dette fra barneverntjenesten.

Opplysningsplikten gjelder for alle instanser og tjenester, samt organisasjoner og private som utfører oppgaver for stat, kommune eller fylkeskommune. Alle offentlige ansatte har etter barnevernloven § 6-4 første ledd en selvstendig plikt til å gi opplysninger til barneverntjenesten.

Andre samarbeidspartnere

- Ulike utdanningsinstitusjoner
- Vi tar i mot elever fra Stangnes og Rå videregående, Helse og sosial.
- Hver vår/ høst har vi også elever fra ungdomsskolen i arbeidsuken.
- Harstad kommune har en forpliktende avtale med HIH, og vi vil ta i mot barneverns/vernepleierstudenter.
- Vi er praksisbarnehage for førskolelærerutdanningen, og vil ha flere studenter i løpe av året. Alle vil bli presentert i god tid på forhånd på månedsplanen, og vi forbereder barna i forkant. Pedagogene har ansvar for oppfølging og veiledning av høyskolestudentene. Fagarbeidere kan få ansvar for elever fra ungdomsskolen og videregående
- Lærlingeplasser

